

ső tő főhőse is visszaküzdí magát az életbe. Hogy tovább lépve megkeresse a „mindent a semmiben.”

(Budapest, FISZ, Hortus Conclusus 49., 2018)

SZENTJÁNOSI CSABA

Jóna Dávid: Jóféle csönd



„Jóféle csönd”. Mi az, hogy jóféle csönd? Megint egy könyv, de ki olvas ma verseket? Jóna Dávid, költő? Örülök, sok sikert kívánok neki... de én nem értem a mai írásokat, érthetetlenek. Petőfi, Arany, na ők, igen, ők tudtak! (De sokszor halljuk ezt!)

Drága barátom, te, aki könyvbarikádokba ütököl a napi hajszában, és a sorokban is: csak lelked ostorát látod, kérlek, állj meg, van egy jó hírem számodra: nem kell olvasnod Dávid költeményeit. Nem arra valók (pedig erre is – arra is vallók) hogy elolvassuk, aztán eldobjuk őket.

Ülj ide mellém, nézd meg, barátkozzál vele, vedd a kezedbe, jóféle csönd. Ez a könyv: jóféle csönd. Érted? Jóféle csönd, nem olyan, amelyet te ismeresz, amit rád erőltetnek, amit kiszív belőled a munka, ami a nap leeresztése után marad, ez

„Jóféle csönd... belefeledkezős. Az egykor gondosan összehajtogatott, eltett pillanataidban maradhatsz kicsit.”

„Jóféle csönd... újragondolós, szokáspikellei mögé látó csönd.”

Ugye, hogy ez mennyire más, és igen, már a költő beszélt hozzád könyvközvetlenül, nem közvetetten, mint a gondolkozást kímélő játékok. Egy jó alkotó szóra bírja a világot, és Dávid ilyen mester. Megszólít téged is, megfogalmazza (hogy szebben mondjuk: a lapok forgósínpadán jelenetet rendez), amit csak érzel, amit csak látsz.

Ez a kötet: kettőtök szövetsége, elárulom, egy kis titok, fűszer a mindennapokban. Ahogy írtam, nem olvasni kell, hanem lélegezni, táncolni vele, forgatni. Gyere, forgassuk, nyissuk ki valahol, milyen izgalmas játék:

„szóba állt velünk az Isten...

mintha habot ölelnék, úgy fogom arcod,
csendem adnám, könnyed perceit a napnak,
szép szirmaid is látom, nem csak az egész virágod,
arcod fogom: csókot lehelek a habnak...”

ne olvasd! Csak éld át, engedd, hogy bizseregjél, hogy szóba álljon agyaddal-szíveddel-érzékeiddel (lelked cserebogárszárnyaival a növekedés feszültsége) a vers, és akkor tényleg szóba állt velünk az Isten. Gondold végig az elmúlt évtizedeidet, mikor beszéltek veled így, Dávid, a költő, hogy Bella Istvánt idézzem: „világul beszél”. Ezt nem érteni kell, nem érezni, tudni kell. Tanít látni minket, hogy fáradt vagy, de jóóóó... olvasd csak, veled van:

„voltál olyan fáradt,
hogy a mindegy is mindegyé vált,
hogy az akaratod a valóságtól hámlott,
s hogy bőrcafatként hullott le Rólad,”

ez a költészet, barátom, ez, amiről nem beszélnek, amit nem tanítanak, amit nem látunk, de ott van mindenhol: a magyar nyelv kifejező ereje, csodája, a megbontott csend szóajándéka, a lélek tolmácsa. *Tudod, nem a verseket nem ismerjük, hanem saját magunkat nem...*

Mikor kétfelé nyitod a könyvet: ketté osztod a világot, és felelnek egymásnak is a sorok, látod, Dávid mindig szóba áll veled. Tudod, mit mond az irodalomról:

„az irodalom: virágbolt és patika,
közpark és játszótér egyben,
nem is működik jól,
a neoncsöves termekben.”

Megszomjazztál? van egy dobozos kólám.

„az igazi és a valódi, szorítsd össze nagyon,
mozgasd a kezed, ha lefekszel a hóra,
angyallá válsz... mi kell még?
ja, egy dobozos kóla.”

Drága barátom, elment az idő nagyon, ha a férfi 50, mint te:

„már nyugodt erő,
már nem támadó, inkább védelmező,
tudja, hogy minek van ára, s minek értéke,
már van mindenféle érzéke,”

mennem kell. Köszönöm, hogy megálltál. Dávid, köszönjük, hogy megállítottad a világot egy verspercre. Ne köszönd, barátom, hogy elhoztam neked a „Jóféle csönd”-et, én is tanulok:

„Beiratkozom a Világ-egyetemre,
rajtam az éjszaka palást
egy apró esély,
hogyan megértsem az Őskoppanást.”

Így járunk mind, akik Jóna Dávid rulett-könyvére feltesszük a pontokat: mondatokat nyerünk!

Ahogy barátomnak mondtam, ezek a költemények: a hétfogások rajtunk, szinte kibírhatatlan az az öröm, mikor vízcseppektől leszünk lúdbőrösek, mint a tengerpartok...

„kimosta alólám a homokot a tenger,
ott álltam, fürdőgatyában;
kétségeiben elszánt ember,
hozzám közel kihordhatatlan álmok papucsai a parton,
lépni kellene, de csak az egyensúlyom tartom.”